

Ujvári

1987

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

II. ÉVFOLYAM, I. SZÁM.

Ara: 30 fillér.

1960. JANUÁR 11.

IRODALMI PÁLYÁZATUNKRÓL

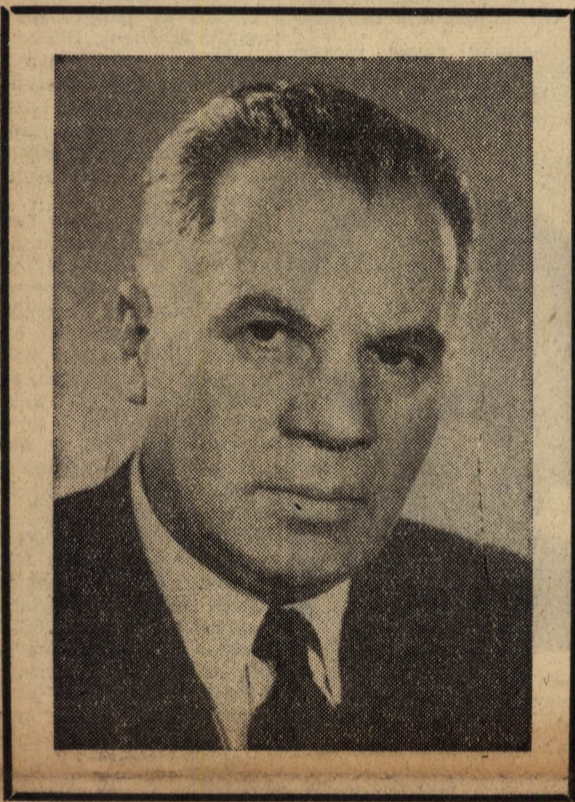
EMLÉKEZÉS LENINRE

VIZSGAHIRADÓ

BÚCSÚZUNK

Súlyos veszteség érte pártunkat, dolgozó népünket, Antos István elvtárs, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága tagja, országgyűlési képviselő, pénzügyi-

Mint a szocialista népgazdaság kimagasló szervezője, alkotó módon alkalmazta a gyakorlatban a marxizmus-leninizmus elméletét, harcolt minden egészséges, új kezdé-

miniszter, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem tanszékvezető professzora halálával. Ötvenegy esztendő korában, alkotóereje teljében távozott sorainkból. Nélkülözni fogjuk a szocialista építés problémáinak megoldásában nagy tudását, másfél évtizedes vezető közgazdasági munkásságában szerzett gazdag tapasztalatait, rendkívüli munkabírást, s lelkes kommunista szívét. Antos István elvtárs példás kommunista vezető volt. Személyét, tudását, tehetségét mindenkor teljesen alárendelte a munkássztyál ügyszéke szolgáltatának. Következőes elvi szilárdsággal és minden torzítás nélkül képviselte és érvényesítette a párt irányvonalát. Az 1946. évi stabilizáció sikerében, első hároméves tervünk kidolgozásában, a szocialista pénzügyi és hitelrendszer kialakításában, az ellenforradalom utáni konszolidációban, majd a hároméves terv kidolgozásában és végrehajtásában, a második öt éves terv előkészítésében elévülhetetlen érdemeket szerzett.

ményezés kibontakozásáért. Vezetési módszerének elengedhetetlen része volt állandó kapcsolata az üzemek, a termelőszövetkezetek dolgozóival, akiktől állandóan tanult, s akiknek fáradhatatlanul hirtette és magyarázta a párt politikáját. A pénzügyi szakemberek egy nemzedékét nevelte az elmélyült szakmai tudás, az elvi bátorság, a kötelességtudás és kommunista emberség szellemében. Bár gyakorlati munkássága miatt kevés időt szentelhetett az elméleti munkának, tanulmányaival, cikkeivel, előadásaival igen jelentős szerepe volt a magyar közgazdaságtudomány fejlődésében. Szerény, közvetlen emberi magatartásával, vonzó egyéniséggel az emberek megbecsülését és szeretetét érdemelte ki. Antos elvtársra teljes mértékben vonatkoznak a nagy költő szavai: „Nem hal meg az, ki milliókra költi — Dús élte kincsét, ámbár napja múlt, — Hanem leráznán, ami benne földi, — Egy éltető eszmévé finomul...”

Az Egyetemi Tanács üléséről

Az Egyetemi Tanács, január 5-én, kedden két dologról tárgyalt. Először arról, hogyan vesznek részt tanáraink a felszabadulás tiszteletére rendezett tudományos ülésszakon, milyen témákkal szerepelnek. Majd első javaslatban tárgyalták az egyetem hozzászólását, javaslatát a készülő felsőoktatási reform-tervezethez. A felsőoktatási reform-tervek ismertetésére későbbi lapszámunkban visszatérünk.

AZ „ASSZONYOK”

című képes, 52 oldalas színes havi folyóirat, a Szovjetszka-ja Zsencsina magyarul kiadása. A lap minden száma érdekes, színes. Foglalkozik a nők problémáival, gyermekneveléstől kozmetikai tanácsadásig. Szép divat- és kézmunkaképeket hoz. Novellák, elbeszélések, versek teszik érdekessé a lapot, amely érté-

kés szabásminta-mellékletet is tartalmaz. A lap ára 4 Ft. Előfizetési díja egész évre 48 Ft. Az előfizetési díjat a Posta Központi Hírlap Iroda MNB 47. számú egyenlőre utalás útján át, vagy a PKHI 61066 (egyéni előfizetés esetén a 61238) számú csekkzámlájára lehet befizetni.

A Lenin Könyvtárban és a közgazdasági laboratóriumban

DR. LÁSZLÓ IMRE ELVTÁRS UTI BESZÁMOLÓJÁBÓL

Tudományos munka a főiskolán:

Érdekes és nagyon őszintézi a tudományos munkát, hogy bármely tanszéknek joga van tankönyvet írni. Ez nemcsak a szaktanszékekre vonatkozik, hanem a filozófia, párttörténet és politikai gazdaságtan tanszékekre is. Néhány főiskolán tapasztaltam, hogy a politikai gazdaságtan tanszékük külön-külön tankönyvet írnak. A tanszékük arra törekszenek, hogy a hallgatók saját tankönyvükből tanuljanak.

A főiskola hamarosan kiadja az „ipargazdaságtan tankönyvet”, a közeljövőben megjelenik az „anyagellátás tervezése” tankönyv, valamint a „statisztika alapjai” és az „agrárgazdaságtan” tankönyv.

A doktori és kandidátusi disszertációkra és monográfiákra jellemző, hogy erősen kapcsolódnak azokhoz a problémákhoz, melyek a kommunizmus építésével kapcsolatosak. Ennek következménye, hogy igen gyakran látogatják a termelő üzemeket. Kevés az olyan mű, amely általános kérdésekké foglal-

kozik, igen gazdag tényanyagot dolgoznak föl. A főiskola saját nyomdával rendelkezik, így tehát a könyvek megjelentetése sem okoz nehézséget.

A Lenin Könyvtárban:

Olyan jó munkakörülmények tudományos munkatársak számára igen ritkán találhatók, mint ebben a könyvtárban.

Húsz és félmillió példányban találunk itt könyveket és folyóiratokat.

A Szovjetunió területén összes sajtóterméket megtalálhatjuk, s a legfontosabb külföldi könyveket is. Érdekes megfigyelni, hogyan cserélődnek a könyvtár látogatói. A megszokott időben megtalálhatjuk az aspiránst, a tudományos kutatót, üzemi mérnököt, vagy közgazdászt. Sok amerikai, angol, német könyvet olvasnak. A könyvtárban mikrofilm-terem van, ahol a ritka könyvpéldányokat mikrofilmre veszik fel, s így lehet azokat tanulmányozni. A

könyvtár használata ingyenes.

Naponta 6-7 ezren fordulnak meg itt.

Rendszeresen rendeznek nemzetközi kérdésekkel foglalkozó szemináriumokat is. A könyvtárban rendszeres könyvkiállítás van, időnként az érdeklődőknek bemutatják az egész könyvtár működését, olvasótermeit, kézirat- és ritka könyvgyűjteményét. Gyakran vannak a könyvtárban filmbemutatók is.

A közgazdasági laboratóriumban:

A Leningrádi Népgazdasági Tanács munkáját a mellette szervezett közgazdasági laboratórium segíti. Ennek az intézetnek a tudományos munkáját a mérnök közgazdasági főiskola tudományos igazgatóhelyettese irányítja.

A közgazdasági laboratórium a vállalatokkal meghatározott szerződést köt.

A laboratóriumnak vannak státusz szerinti munkatársai, akik meghatározott témákat dolgoznak ki, melyeket a

népgazdasági tanács hagy jóvá.

A munkát a mérnök közgazdasági főiskola tanszékének munkatársai látják el. A szerződéses munkáért a vállalat a szerződésben előírt munka kidolgozásának mértékében fizet. A közgazdasági laboratórium a vállalatokat társadalmi munkával is segíti, amelyekbe tanszéki munkatársakat és a Komszomol közreműködésével egyetemi hallgatókat is bevonnak.

Az egyetemi hallgatók tudományos diákköreibek témája, és a diplomamunkának jelentős része olyan jellegű, amelyeknek gyakorlati jelentőségük van a vállalatok, üzemek számára is.

A laboratóriumnak öt osztálya van. Az osztályokat aszerint szervezték, hogy elsősorban milyen kérdésekkel foglalkoznak. Van specializációs és kooperációs osztály, az új technika bevezetését tanulmányozó osztály, üzem belüli termeléssel foglalkozó osztály, vállalatok szervezésével és tervezésével — munka- és bérkérdésekkel foglalkozó osztály.

(Folytatjuk.)

TIZENÖT ÉVE

1945 eleje

A felszabadító csapatok keleti félgöyűrűjének Vecsés környékén volt a főhadiszállása. Ugyanezen a régen, a Ferihegyi repülőtér és Pestszentlőrinc környékén voltak a fasiszta csapatok még meglévő főerői. Itt a szovjet csapatban szolgált Steinmetz Miklós kapitány. Az emigránsok közé tartozott. Édesapjának és az egész családnak még a Tanácsköztársaság bukása után kellett menekülnie. Ausztria, Spanyolország, Argentína, majd a Szovjetunió volt menekülési állomása, s egyben a haladásért, az eszméért folytatott harcok színtere. S most itt Budapest határában folytatják ezt a harcot.

A kapitány egyaránt jól beszélt magyarul és németül. Tolbuhin marsall kérésére, boldogan vállalta, hogy ő legyen a szovjet hadsereg parlamentere. Oh, ha sikerrel járna küldetése, a város, a hidak, a Parlament és honfitársai Budapest sokat szenvedett lakossága, hamarabb és kevesebb veszteség árán megszabadulna a háború poklától!

Előáll a könnyű, nyitott jeep

Ketten mennek: a gépkocsivezető és Steinmetz Miklós kapitány. Mindketten fegyvertelenek. A szélvédőre kétoldalt két lobogó fehér zászlót erősítettek. A szovjet tiszték kezét fognak Steinmetz kapitánnyal. A jeep meglödul és közepes sebességgel halad az ellenség vonalai felé. Jobbkéz felől

a vasút; elől az út, három felé válik, egyik ága a repülőtér felé, kettő a város irányába. A jeep a fehér zászlókkal eléri az elágazást, s ekkor szemben felugrat egy golyószóró. A szovjet részen halálos csend, szomorúan mindenki elfoglalja a helyét, óriási a feszültség. Elöl, a kapitány megragadja a keze ügyébe eső fehér zászlót, feláll és meglengeti, hogy jobban lássák. A jeep haladt tovább. Golyózápor a válasz, s most már nem egy, de száz golyószóró ontja a halált. A kapitány összeesik, a fehér zászlót véresen maga alá gyűri. A vezetőt is találat éri, az autó futása meglassul, féloldalt dől, majd kigyullad. A németek eszeveszetten tüzelnek, most már nehezebb fegyverekkel is, az egész vonalon. A szovjet csapatoknál még mindig csend van, de egyszerre megszólalnak az ágyúk, megindulnak a tankok. Felszabadítják Budapestet.

— Ezek az ünnepségek valóban bensőségesek, mondhatnám családiak voltak, mert ezekre rendszeresen meghívtuk Steinmetz Miklós édesapját és barátját, valamint harcostársát Sziklai Sándor ezredet. Már az nagy hatással volt ránk diákokra, fiúkra és lányokra, hogy a hősről maga az édesapja beszélt, hogy hogyan harcoltak együtt a spanyol polgárháborúban és az, hogy rájöttünk a hős ember volt, akinek apja, barátja kedvenc magyar nótája van. (Mint ahogy édesapja elmondotta a „Káka tövén költ a ruca”). Családiassá tették az ünnepségeket apróbb figyelmességek is. Sziklai elvtárs elmesélte, hogy Spanyolországban, a lövészárkban, ahol együtt harcolt Steinmetz Miklóssal, volt egy gramofonjuk, néhány lemezzel, francia, orosz, angol, német dalokkal, magyar nótá egy sem volt. Elpanaszolták ezt a dandárparancsnoknak, aki erre honnan, honnan nem, kerített egy magyar lemezt. Liszt XII. magyar rapszódiaja volt. Erre mi, a legközelebbi, Steinmetz Miklós születésnapján rendezett megemlékezést a kérdéses Liszt-rapszódia eljátszásával kezdtük, mely figyelmesség könnyekig meghatotta édesapját és barát-

Azóta tizenöt év telt el

Vecsés határában, az utálagásánál hősi emlékmű áll, rajta Steinmetz Miklós szobra. A város hálás a felszabadítóknak, hálás Steinmetz kapitánynak. Pestlőrincen, Budapest XVIII. kerületében utcát neveztek el róla, és felvette nevét a kerületben levő általános gimnázium. Ebbe a gimnáziumba jártam én is, itt érettségiztem. Amikor elsős voltam, 1952-ben kapta meg a Steinmetz Miklós nevet a gimnázium. Mi, diákok büszkéek voltunk erre a névre, bár nem fordult elő, hogy mikor azt mondtam: „a Steinmetz Mik-

lósba járok”, meg ne kérdezték volna tőlem: „ki volt az a Steinmetz Miklós?” S akkor én elmondtam. Mert mi tudtuk. Február 23-án, Budapest felszabadulása napján, vagy később márciusban, amikor a születésnapja volt; de néha mindkét alkalommal, bensőséges ünnepségen emlékeztünk meg névadónkról.

— Ezek az ünnepségek valóban bensőségesek, mondhatnám családiak voltak, mert ezekre rendszeresen meghívtuk Steinmetz Miklós édesapját és barátját, valamint harcostársát Sziklai Sándor ezredet. Már az nagy hatással volt ránk diákokra, fiúkra és lányokra, hogy a hősről maga az édesapja beszélt, hogy hogyan harcoltak együtt a spanyol polgárháborúban és az, hogy rájöttünk a hős ember volt, akinek apja, barátja kedvenc magyar nótája van. (Mint ahogy édesapja elmondotta a „Káka tövén költ a ruca”). Családiassá tették az ünnepségeket apróbb figyelmességek is. Sziklai elvtárs elmesélte, hogy Spanyolországban, a lövészárkban, ahol együtt harcolt Steinmetz Miklóssal, volt egy gramofonjuk, néhány lemezzel, francia, orosz, angol, német dalokkal, magyar nótá egy sem volt. Elpanaszolták ezt a dandárparancsnoknak, aki erre honnan, honnan nem, kerített egy magyar lemezt. Liszt XII. magyar rapszódiaja volt. Erre mi, a legközelebbi, Steinmetz Miklós születésnapján rendezett megemlékezést a kérdéses Liszt-rapszódia eljátszásával kezdtük, mely figyelmesség könnyekig meghatotta édesapját és barát-

ját. Ezek az összejövetelek, és a hozzájuk tűződő emlékek nyomán ismertük meg Steinmetz kapitányt.

Nem tudom,

hogyan volt iskolámban mostanában megemlékeznek-e Steinmetz Miklósról? Remélem, igen! Bár olyan családai ünnepségek rendezésére, sajnos, nincsen módjuk. Nincs, mert Steinmetz Istvánt, a kapitány édesapját a múlt évben, hosszú harcok élet után, aktív munkájától, az íróasztal mellől — a MÁV vezérigazgatója volt — ragadta el a halál. S nem tudják meghívni a kapitány barátját, Sziklai Sándort sem. Ő is meghalt, s kísértetiesen hasonló körülmények között, mint barátja, Steinmetz Miklóst fehér zászlóval kezében, mely békét jelent, s a nemzetközi egyezmény szerint háború esetén is sértelettséget biztosít, a történelemben példátlan módon megölték a fasiszták. És nem kevésbé fasiszta csőcselék gyilkolta meg Sziklai ezredet, 1956 októberében, aki akkor a várban levő Hadtörténeti Múzeum igazgatója volt, és a tudomány nevében akarta megvédeni a múzeum dokumentációs anyagát, a boszorkányüldöző, „titkos iratokat”, káderlapokat megsemmisíteni vagyó fegyveresektől. Őt sem tudják meghívni tehát. De amikor megemlékeznek az 1945-ös felszabadító harc hősről, hőseiről, ez a megemlékezés szőljon 1956 hőseinek is mindazoknak, akik az emberi felemelkedésért, az igazi, erkölcsi és gazdasági szabadságért, a szocializmusért áldozták életüket. Nyíri Károly

AZ ELSŐ PLAKÁT

Dörögtek az ágyúk, bombák robbantak s időnként egy-egy eltévedt német akna csapott be valahol a közelben. A Keleti-pályaudvar környékén folytak a harcok. A leszállított vezetékek és kiégett járművek között még ott feküdtek az egy-két napja lezárt harcok áldozatai, főleg német és magyar katonák tetemei. Alig két-három kilométerre voltunk a fronttól. Az óvatosságból alig mészéskedtek ki az óvóhelyről hosszabb időre, s akkor is csak vizért, vagy azért, hogy élelem után nézzenek. Ezekben a napokban történt.

Néhány ember jött össze a Bácskai utca egyik házában. Nem küldtek ki számukra névre szóló meghívót, maguktól jöttek el a volt szociáldemokrata párt házába, a Magyar Kommunista Párt szervezetének megalapítói. Az elsők azok voltak, akik egész a felszabadulás pillanatáig részt vettek az illegális munkában, de most úgy érezték, hogy a kommunisták között a helyük. tizenkilencen, s olyanok is, akik csak tenni akartak valamit az élet érdekében.

Meg kell szervezni a rendőrséget, a közigazgatást — ez az egyik legfőbb feladat. Hogy fogjunk hozzá? Egy sem volt a jelenlevők között, aki valaha is dolgozott kerületi előjáróságon. A rendőrséggel is legfeljebb csak mint letartóztatottak találkoztak. Vasmunkások, szövómunkások, BSZKRT alkalmazottak, néhány gyári tiszt-

viselő és fiatalok, tanoncok, diákok, más aligha akadt. Egy idősebb elvtárs beszélt: „Egyedül nem sokra megyünk, meg kell találni a kapcsolatot a kerületi előjáróság tisztviselőivel, a becsületesebb rendőrökkel. A szovjet parancsnokságtól minden segítséget megkaptunk.” Valaki azt javasolta, hogy plakátokon keresztül kell őket értesíteni. Többen mosolyognak az ötleten, hiszen még tinta is alig akadt. Az egyik BSZKRT egyenruhás férfi azonban közbeszólt: „A házbán, ahol lakik, itt a Róna utcában van egy nyomda, tulajdonosait elhurcolták a nyilasok, s a helyiségeket lezárták. A berendezések szinte érintetlenek.”

Jó, de ki ért itt a nyomda kezeléséhez, a szedéshez, a nyomáshoz? Az egyik sarokban egy vékonyka hang jelentkezett. Gyermekszámba menő, 14 év körüli fiú lép elő. Mindenki feléje fordul: „En nyomdászinas vagyok, megpróbálhatom!”

Vagy húszan indultunk el a nyomdászinas és az egyik idősebb elvtárs vezetésével. A házmester bizalmatlanul fogadott, nem akart beengedni. Fél óra múlva azonban már bent is vagyunk. A nyomda összesen két helyiségből áll, s az egyszemes ház pincéjét foglalja el.

Mindenki segíteni szeretne, s mire a szedés befejeződik, a nyomdafesték és a papír is előkerül. A nyomdagépet meghajtó villanymotor természetesen nem működik. „Át kell állni” kézi meghajtásra. Ez is megtörténik rövidesen, s né-

hány másodperc múlva bekövetkezik az ünnepélyes pillanat, „lehúzzák” az első plakátot, amely a Kommunista Párt megalakítását hirdeti.

Pár órával később elkészül az első pesti közigazgatási plakát is: „Felszóltam a rendőrség tagjait, hogy szolgálat-tételre jelentkezzenek a XIV. kerületi kapitányságon.” Aláírás: „rendőrkapitányság”. S az alig félórával azelőtt kinevezett rendőrkapitány (a Fémlemezgyár egyik munkása) maga is elindul plakátot ragasztani.

A csirizt magunk kevertük. A ragasztóecsetet ruha és cipőkefék helyettesítették, s a plakátragasztónak mindenütt vannak nézői.

Na, itt vannak már a magyar bolvik, mondja egy férfi a Telepes utcában, s jóindulatúan figyelmeztet, hogy jó lesz mielőbb „elpucolni”, mert reggelre már visszajönnek a németek. A Rákospataknál egy idősebb férfi lép hozzám: „Kérem, testvér, elvtárs, vagy hogy szólítsam, én rendőr voltam. Nem visznek el Szibériába, ha jelentkezem a kapitányságon?” Megnyugtatom. De látszik rajta, hogy nem hisz nekem. A rendőrkapitány kitérőt érdeklődik, s aztán otthagy. Az Óv utcában forró bablevessel kínál meg valaki...

Sötétedik, mire az ötvenedik plakáttal is végzek és hazafelé tartok. Az utca kihalt. Csak szovjet katonai járórok cirkálnak. Itt csend van, de a város belső kerületei felől időnként fegyverrovgás, repülőgépzúgás hallatszik. Kémtoros szovjet csapatgépek körvonala bontakozik ki. Pár másodperc

múlva már látszik gépágyúik toroklatúze. Valahol a Belváros felett lehetnek. Jobb kéz felől hirtelen felpiroslik a látóhatár. Néhány robbanás hallatszik. Úgy látszik, a gépek eredményes munkát végeztek. Azután újra csend lesz.

Ezek a képek elevenedtek fel emlékezetemben, amikor 15 évvel később, 1960 január közepén kiléptem az egyik zugló gyár kultúrthónának kapuján, s a város felől pirosan világított a ködös alkonyatban a kigyúló neonreklámok fénye.

S. M.

Az egyetemi KISZ-bizottság közleménye

Az egyetemi KISZ-bizottság 1959. december 31-én ülést tartott, amelyen részt vett Várna Ferenc elvtárs a KISZ Központi Bizottság titkára, Czili Gyula elvtárs, a Budapesti KISZ Bizottság képviselője, Forgó Tibor elvtárs, a IX kerületi KISZ Bizottság titkára, valamint Erdei György elvtárs az egyetemi párt-vegrehajtóbizottság tagja.

A KISZ-bizottság foglalkozott a vegreahajtó bizottság átalakításával és határozatot fogadott el, amelyben Kővesi Tibor elvtársat tanszéki elfoglaltsága való tekintettel felmentette a KISZ vegreahajtó bizottság titkári funkciója alól és Huszár Ernő elvtársat választotta meg a vegreahajtó bizottság titkárává. A határozatban a KISZ-bizottság köszönetet mondott Kővesi Tibor elvtársnak eddigi lelkes, odaadó munkájáért és megbízta őt, hogy mint a KISZ vegreahajtó bizottság funkció nélküli tagja, továbbra is vegyen részt annak munkájában. A vegreahajtó bizottságban a kultúrfelelősi teendőket ellátásával a KISZ-bizottság Báger Gusztáv elvtársat bízta meg.

LENIN ÁLMA

Gorkij: „Vlagyimir Iljics Lenin” című cikkéből

1924. január 21-én halt meg az orosz proletariátus nagy vezetője, a proletárforradalmak teoretikusa, Vlagyimir Iljics Lenin. Emlékezésül közöljük Gorkij: Leninről szóló cikkének egy részét.

... Néhá az íróra kötelező vakmerő képzelőerő felveti előttem a kérdést: — Milyennek látja Lenin az új világot?

És feltáru előttem a föld grandiózus képe, amelyet a szabad ember munkája gigász smaragddá csiszolt. Minden ember okos, és érzi személyes felelősségét azért, amit ő maga tesz és körülötte történik. Mindenfelé kertvárosok, nagyszerű épületek, mindenfelé, az emberi elme által leigázott és megszerzett természeti erőket dolgoznak az emberért és az ember maga — végre! — a természet tényleges ura. Fizikai energiáját nem pazarolja többé durva, piszkos munkára, ez az energia szellemi energiává alakult át, s teljes egészében ama alapvető létkérdések kutatására irányul, melyeknek megoldásával ösdiók óta hiába vesződik a gondolkodás, mert a gondolkodást megviselték, megfogácsolták a társadalmi harc jelenségeinek megmagyarázására és igazolására irányuló erőfeszítések, ezt a gondolkodást elgyötörte a két kibékíthetetlen alapelv elisme-

résének e jelenségek világában elkerülhetetlen drámája.

A technika révén megnevesített és társadalmilag értelmessé vált munka az ember élvezetévé válik. Végre,

valóban felszabadult az emberi elme — a világ legértékesebb eleme —, és az ész valóban rettenthetetlenné vált.

Az ész rettenthetetlensége és a mélyreható éleslátás a politikában — ime, Lenin természetének alapvető sajátossága. A világ soha nem hallott olyan nyelvet, amelyen az általa sugallt diplomácia beszél. Lehet, hogy ez

a nyelv élesen behasít a frakkos és szmokingos diplomataik érzékeny fülébe, de ez — gyilkosan őszinte nyelv. És az igazság durva marad mindaddig, amíg mi magunk nem tesszük azt széppé, mint amelyen a zenénk, amely egyike az általunk létrehozott szép igazságoknak.

Nem hiszem, hogy Leninnek olyan álmokat tulajdonítsanak, amelyek tőle távol vannak, nem hiszem, hogy romantikusan látnám ezt az embert. El sem tudom képzelni őt enélkül, a jövő embere boldogságának gyönyörű álma, a derűs, örömmel teli élet álma nélkül, Minél nagyobb az ember, annál merészebb az álma.

Lenin sokkal inkább ember, mint bárki már kortársaim közül, és bár elméjét természetesen főként az olyan politikai megfontolások foglalkozták le, amelyeket a romantikus ember szűk gyakorlatlanságának nevez, de meggyőződésem, hogy a pihenés ritka perceiben ez a harcok elme sokkal messzebbre száll a gyönyörű jövőbe és többet lát meg belőle, mint amennyit én elképzelni is tudok. Lenin egész életének alapvető célja, az egész emberiség jóléte s önéi feltételül meg kell pillantania a távoli századok homályában annak a nagyszerű folyamatra a végét, amelynek kezdetét egész akarata aszkéta módra és bátran szolgálja...

A „Közgazdász” irodalmi pályázatáról

A Közgazdász irodalmi pályázata rendkívül gyenge eredménnyel zárult. Mindössze három írás érkezett be és a „pályaművek” közül csupán egy érdemi meg, hogy komolyabban foglalkozzunk vele.

A „Szivárvány” című novellát mindenekelőtt jó tárgyválasztásáért kell megdicsérni. Az író szándéka ugyanis az, hogy megmutassa: egy jelentéktelennek tűnő epizód hogyan ad, legalább is érzelmileg, útmutatást a helyes megoldások felé, az ellenforradalmi zűrzavar tisztázatlan problémáival küzdő fiataljainak. A novella megírás módja is eleven, noha vannak benne ügyetlenül megoldott, modoros részletek is. (Az ellenforradalom emlékének a felidézése pl. meggyőzőbb lenne egyetlen jellemző kép segítségével, mint a kissé sablonos mondatokkal. „Emlékek, képek, gondolatok kavargotnak bennem, lázalmoktól terhes, átvitázott éjszakák... Robogó tankok, kiégett gépkocsik... stb.) Az urilány megjelenésének leírása is sablonos.

De a novella legfőbb hibája szorosan összefonódik az erőnyeivel. Az írás ugyanis úgy hat, mintha 57 elején készült volna. Ebből fakad eleveensége, őszinte hangja, amely megkapja az olvasót. Rendkívül jól visszaadja a korszak érzelmi instabilitását. A baj azonban az, hogy ennél tovább nem megy. Az író, hogy úgy mondjuk, nem áll föltötte az általa megragadott pillanatnak és ezért nem tudja igazán kibontakoztatni a témájában rejlő irodalmi lehetőségeket sem. A novella ugyanis sokmindent sejtet. Sejteti, hogy a leírt jelentéktelennek tűnő epizód a kibontakozás egyik legelső pillanata, de nem rajzolja meg ennek a pillanatnak a politikai kontúrját. Egyébiránt a vívódások rendkívül bizonytalan és pusztán érzelmi színezetű ábrázolása sem ad módot arra, hogy az ábrázolt jelenetet nemcsak érzelmi, hanem eszmei megoldás kiindulópontjának is tekintsük. A lényeges

az, hogy 1959-ben, amikor az író a novellát írta, már egyetlen és jelentéktelen epizódban is többet lehet elmondani az ellenforradalom utáni idők lényegéről, többet lehet ábrázolni a lényeges politikai problémákból, mint amennyit az író célul kitűzött. Ha az író a saját témáját mélyebben ragadja meg, jó ábrázolóképeségével ki tudta volna bontakoztatni a témában rejlő mélyebb lehetőségeket.

A másik két írás rendkívül alacsony színvonalú. Az egyik „Aktuális mese” egy nem túlságosan nagy igényű, és nem is egészen újszerű ötlet tartalmilag izetlen, formailag modoros megírása. A másik „Mindig, mindenütt megméréssel” az író szándékai szerint egyetemi történet lenne, de légkörében, hangulatában roppant messze van az egyetemi hallgatók valóságos életétől és hangulatvilágától. A múlt század végének áromantikus, álérteleműs regényeinek a hatását éreznit rajta. Az író jobban tenné, ha megpróbálná az egyetemi élet, az egyetemen bonyolódó diákszerelmek igazi hangulatát ábrázolni.

Mi lehet a pályázat sikertelenségének az oka? Nem tarthatjuk valószínűnek, hogy egyetemünk ilyen szegény lenne az irodalmi ambíciókban. Az első hiba tehát az, hogy a pályázat nem keltett kellő érdeklődést és olvasóink talán kissé lebecsülték a Közgazdász, amikor nem küldték be a pályázatra műveiket. A második hiba, amely ugyancsak a pályázat sikertelenségéből derül ki, hogy egyetemünkön az irodalmi ízlés fejlesztése és az irodalmi ambíciók helyes irányítása sem megfelelő. Nyilvánvalóan az irodalmi kör feladata, hogy hallgatóink irodalmi ízlését fejlessze (és fejlettebb irodalmi közzlés esetén az „Aktuális mese” is másképpen íródott volna) és az ízlés fejlesztésével együtt megtanítsa azokat, akik kedvet és hajlandóságot éreznek az irodalomhoz, hogy ne egy idegen korszak hangulatát próbálják mai mesével összepárosítani (amint ez a „Mindig, mindenütt megméréssel”-ben

történt), hanem szemük és fülük igazi és tipikus problémák megmagyarázó irányuljon. Reméljük, hogy az irodalmi kör működése nyomán nemsokára egy sor eredményes irodalmi próbálkozás lát majd napvilágot a Közgazdász-ban.

R. M.

1957 FEBRUÁR. Ismét, végre egyetem!

Dél felé járhatott az idő, mikor a hosszú utazástól elcsigázva megérkeztem a kőlégiumba. Kedves útársaim egész úton, 200 kilométeren keresztül vitáztak, veszekedtek, és nem lehetett tőlük aludni. Igaz, hogy nem is akartam, mert érdekes 56-os témáról volt szó. Még csak elsős voltam és sok mindent nem értettem... sok mindenre szerettem volna magyarázatot kapni... de a vitázók sem értették.

Gyűrött voltam és rettentően álmos. Alig vártam, hogy ágyba kerüljek.

A portán azonban megtudtam, hogy szobatársaim ebédnek az egyetemen, s az a tudat, hogy csak pár lépést kell tennem és ismét együtt lehetünk, feledtettem velem fáradságomat és utánuk siettem.

Izgatott, várakozó érzés fogott el. Mit fognak szólni, hogyan fogadnak a barátaim? Jó lenne, ha már messziről üdvözlőnének, mint regén és elmesélnék azt a nagyszerű menzajegy esetet... Százszor meguntam, de ezúttal éppen oly odaadón fogok rajta mulatni, mint mikor először hallottam.

A bejáráshoz már tánc lépésben érkeztem... és... SENKI SEM ÜDVÖZÖLT. Oriássá magasodott oszlopok tövében elmosódott, idegenismerős arcok kovályogtak. A félhomály, mint végtelen, magas barlang, mindent beborított, csupán az ablakok közelében derengett némi fény. Asztalon és fogason, sálak, alapok alatt megokasodott, lomha nagykabátok csüngtek, mint kifeszített csuklyás denevérek.

Némán letelepedtem az

SZIVÁRVÁNY

A Közgazdász pályázatára

egyik asztalhoz. Mellettem halk beszélgetés folyt; azokról, akik nincsenek, akik nem lehetnek itt. Figyeltem az arcokat.

Egy kócos elsős töprengve mered a semmibe. Szomszédjai olvasnak. Népszabadság és Bocaccio; Dekameron. Meglétsérem elkaptam az asztalfőn ülő negyedéves pillantását. Vajon mi lehet a szemében? Fájdalom? Bűntudat?... és az egészet aláfesti valami idegítő, monoton ritmus. Valaki játszik a kanálával. Pohár, kancsó, tányér a hangszerek. Ta-ta-ta-tamm, ta-ta-ta-tamm. Lefogtam a kezét.

Egyik fiú közölte, hogy kondenzált-tejes tésztát, vagy ehhez hasonlót kapunk ebédre. Profán fohászt rebegttem: Édes Jézus, légy vendégünk, Edd meg, amit adtál nekünk! Zúgott a fejem. Emlékek, képek, gondolatok kavargotnak bennem. Lázalmoktól terhes, átvitázott éjszakák... Robogó tankok, kiégett gépkocsik... Aki magyar, velünk tart... Klórmeszes hullák... Lán-gok... Vér... És mégis szörnyű üresnek éreztem magam. Minden olyan kusza, szövevényes volt.

ÉS EKKOR JÖTT Ő. Karc-sú, kék szemű, szöke. A fiúk arcán pillanat alatt elismult a komor vonások. Szemükben elismerés, hódolat tüze villantak.

Egy tenor: De jó bőr! Egy bariton: Nagyon klassz! Egy basszus: Harmadéves. Feltámadt az érdeklődés.

Mindenki kihúzta magát... Helyreirasztott nyakláncok... „Engem néz” gondolatok... A szomszédok azonnal rendelkezésre állnak: — Parancsolj kenyeret? — Kést? — Víz? — Zenét?

Irgy pillantásokat vetünk rájuk. A kiválasztottakra, a szerencse kegyeltjeire: a mellette ülőkre.

A levest fiatal, törékeny kislány szolgálta fel. Látszott rajta, hogy kezdő még; óvatosan ügyelt minden mozdulatra. Apró keze szinte el-tűnt a súlyos bögrehalmok alatt. Olyan érzésem támadt, hogy fel kellene váltanom, hadd pihenjen egy keveset.

Hirtelen felállt valaki a másik asztaltól és véletlenül megjelölte. Szegényke, egyensúlyát veszítve, egy pillanatra bálványozott asztaltársnőnk vállára támaszkodott és... — Na! A ruhám!

Durván lerántották a kezét.

— Látszik, hogy parasztek voltak a...

A hosszan elnyújtott, kényeskedő sikoly asztalunkra vonta a figyelmet. A fiúk értetlenül néztek egymásra. Most már nekem is ismerős lett a lány. Az a gögös arc-kifejezés, az a sziszegő félmon-cs. Sok ilyent láttam az elmúlt h. ekben.

A felszolgáló kislány he-begre bocsánatot kért és bíborba gyulladt arccal folytat-ta a munkáját. Kezében rem-megre kocogtak össze a fém-bögrek. És aztán — szinte

már vártuk — lecsöppentette egyik fű kabátját. Iszonyú zavarba jött. Erőltetett humorral, egymás szájából kapva el a szót próbáltuk menteni, feloldani a helyzetet.

— Nem kell félni... — Nincs benne zsír... — Nem hagy nyomot... DISSZONÁNS AKKOR-DOK. A kárvallott fiú egy darabig döbbenetlen nézte a kabátját, melyről leritt, hogy talán egyetlen darab, majd lassan, erősen hangsúlyozva így szólt:

— Nem történt semmi! Különbben sem maga volt a hibás.

Az asztalnál ülők az egyetemista lányra meredtek. Vádlo tekintetük alatt lassan-lecsúszott a képzelő glória. Le a vállára, bele a levebbe.

Nem is ette meg. Mint hangját veszített szirén hagyta ott az asztalt. Büszkeség? Vagy szegény is? Mindegy. Mozdulatlanok maradtunk. Csak a felszolgáló kislány nézett utána. Némán, hossz-szan... Aztán megfordult. Szeme könnyes volt, arcán hálás mosoly. A téma meggazdagodva visszatért.

A tenor: Milyen bájos így!

A bariton: Nagyon szép! Szébb, mint az a...

A basszus: Kapnátnék még egy levezt?

Mintha kivilágosodott volna a terem. Millió, apró sugár: fékevesztett, pajkos gyerekhad örmölött be az ablakon. Minden megszépült. Pasztellszín nyertek a kabátok. Szikrázva tündölköttek poharak. Valaki köszönt.

Zavaros, kérdő, kétérdő napok után végre tisztulni éreztem a fejem. Kezdeti megszűnni a pokoli diszharmónia. KÉRÉS ZYULA

TÁMADÁS TÍZ ÓRAKOR!

VIZSGA!

VIZSGA!

A KÉT OLDALON

Január! Vizsgaidőszak! Ilyenkor valahogy minden más az egyetemen. A folyosón, könyvtárban, sötétruhás lányok és fiúk. Mindegyik arcán izgalom, öröm, várakozás vagy elkeseredés. Igen. Ilyenkor a folyosókon és a tanszékeken zajlik az egyetlen élete. A nagy előadók üresen tátognak. A katedrákon nincs előadó, a padosok üresek. Megfordult a világ: akik a félév folyamán az előadásokat tartották, most hallgatnak, s akik hallgattak, előadnak, beszámolnak. Ez a nagy számonkérés ideje: a vizsgaidőszak.

A „Közgazdász” tanulmányi rovata elhatározta, hogy végigvezeti az olvasót egy vizsgákkal túlszűfolt délelőttön. Támadás 10 órakor! Ez volt a terv. Már fél tízkor gúllekezték a riporterek a zsibongóban. Még egy utolsó megbeszélés, s utána pontosan 10 órakor a riporterek benyitnak egy vizsgára.

Második emelet 216.

Elmélettörténet, Vizsgáztató Máttyás Antal elvtárs. — Kár, hogy nem jött korábban — fogadta a riportert Máttyás elvtárs — még eddig min-

A következő felelő Táncoz László III. évfolyam belker. szakos hallgató. Szépen, logikusan felel, bár az ő arca is piros. Dehát vizsgán mindig így van.

Malthusról beszél. A földesúri osztály ideológusa volt... az érték és a termelési ár különbségének problémáját a polgári klasszikusok nem tudták... illetve... szóval belekeveredtek, s nem tudtak kimászni ebből a csávából... Malthus a kettőt azonosítja.

Ebből a tételből elég is. Jól van, látom, szépen készült. No, még egy kérdést. De jó

Mint a vízfolyás, úgy tudja a tételt

denki jelesre vizsgázott. Úgy látszik, a hallgatók jól megtanulták az elmélettörténetet, legalábbis ezt bizonyítja az eddigi négy jeles.

A mostani felelő éppen Say értékelését fejtegeti. Arca piros az izgalomtól, idegesen simogatja az asztal szélét.

— No, köszönöm, elég. Látom, hogy foglalkozott az anyaggal, négyes. A félévben kétszer hiányzott. Nem akarja igazolni? — De igen... neki már mindegy, a négyes benn van az indexben... a fogorvosnál voltam, — Mäskor járjon előadásra.

Mi történik a jogi tanszéken?

Csanádi elvtárs vizsgáztató, a vizsgázó Kenéz Ilona. Az első tétele „A vétkes felelősség”.

Nagyon szépen felépített, logikus, értelmes felelet. Úgy látszik, a mai napon „megszületik” az első jeles. Sajnos, a második kérdéssel már baj van. A külkereskedelmi szállítási szerződés tárgyalása során hibát követett el. Talán csak szóhiba volt. Az izgalom, vagy a fáradtság hatására, de a vizsgáztató észreveszi, s már fel is adja a kiegészítő kérdést, hogy a feleletet a helyes kerékrögésbe billettse.

Kisebbségként bár, de szép feleletet adott. De így sajnos már csak négyes osztályzatot kaphat.

Csanádi elvtárs külön megdicsérte Kenéz Icát, mert nagyon szép vázlatot készített. Ránézéssel is áttekintheti a felelő és felelet közötti figyelemmel kísérelheti magát, hogy mi az, amit még el kell mondania. Csanádi elvtárs szerint a vizsgázók döntő többsége annyira rossz vázlatokat készít, hogy azokról szinte nem is lehet felelni. A vizsgázó, mikor hozzákezd a tételek kidolgozásához, szó szerint akarja leírni feleletét. Természetesen fokozatosan jutnak eszébe a gondolatok és azokat sűrű sorokban egymás után írják le. Így, amikor felel a hallgató, elveszti a kapcsolatot vázlatával és felelet közben kénytelen előlrol végigbongészni a papírját, hogy mi következik. Ez a feleletek közötti keresgélés zavarja a felelőt, nagymértékben befolyásolja a felelet felépítését, szépségét.

Még két feleletet hallottam, de jelest nem volt szerencsém kifogni.

Párbeszéd polgárból

A III. emelet 304-es teremben Gacsály elvtárs, az első éveseket politikai gazdaságtanból vizsgáztatja. Itt 10 órakor a következő párbeszéd hangzott el:

— Közepest adok. Felelete ugyan gyengébb, de látszik, hogy többet tud.

— Állítom, hogy többet tudok, mindent jól átvettem.

— Epp ezért tudok közepest adni.

— De a könyvben is az van, amit elmondtam.

— Nem lényegként, csak zárójelben. Maga pedig csak erről beszélt, s ebbe a fejtegetésbe bonyolódott bele.

— Tessék akkor mást kérdezni.

— Kérem. Egy vizsga abból áll, hogy két kérdést hűznek. Nem adhatok még egyet. És akkor sem lehetne közepesnél jobb az osztályzata.

— A következő diák elismeri, hogy valamit nem tud. Két tételre a válaszok elég nehe-

zen, szinte harapófogó segítségével születnek meg. A tanár nem tudott ezekből a felelő feleletekből dönteni. Feltehet tehát még egy kis kérdést: Mi az „arufetizmus”?

Ezután jött a kérdező, felelek játék. De hogyan? — Ha feltárjuk lényegét, megszűnik vagy sem?

— Marxista szemmel megszűnik.

— Nem!

— De kívülről nézve megszűnik, csak belülről nem.

— Sehonnán sem szűnik meg, mert... ez bizony nagyon nehezen ment.

— Bevallom őszintén, ezt nem vettem át. Ezen a szemináriumon sem voltam jelen, néyleg nem tudtam. Azt is bevallom őszintén, hogy csak azt tudtam, amit év közben megtanultam és csak ma éjjel két órakor érkeztem meg. Pedig jelest akartam.

— Így azonban csak jóindulatú közepest kaphat, pedig magától többet vártam.

Sűg a riportert

Belker áruismeret vizsgán Balázs elvtárs vizsgáztatja a II. éveseket. Mikor az óra tizet üti, éppen Burján Pál felel. A „Textilipari áruismeretből” a taftról beszél. Tudja az anyagot, kissé izgul. Így nem tud válaszolni Balázs elvtárs azon kérdésére, hogy mi a taft közkeletű idegen neve. A riportert sűgása sem hatásos és így ez a kérdés megválaszolatlan maradt.

A pácoló baktériumokról szólva a baktérium erodiens helyett baktérium erodiuromról beszél. Szépen felel a disznóbőrök kikészítéséről és használatáról.

Az első rész kissé gyengén ment. — Miért nem volt órán? Voltam én, Ott ültem a hátsó padban. Osztályzata hármás. Nem érdemel többet.

A következő felelő Benics László. A fonalfinomsági szám-meghatározás különféle módszerei között sajnos sok új dolgot is hallott Balázs elvtárs kérdései folyamán. Így pl. arról folyt igen kiterjedt vita, hogy a damaszt fonalat mercerizálják-e vagy sem. Benics állítja, hogy a jegyzetben benne van a mercerizálás. Balázs elvtárs kontrázza a bemozdást, és nyer.

A következő kérdés, hogy mennyi a lenyűzött bőr víztartalma? Annyi a bőr víztartalma, akar kibűjni a kínos kérdés alól a kolléga.

Hosszúak a feleletek, mert sok tételből kell referálni. Az ajtók előtt várakozók türelmetlenségükben szinte ostromolják az ajtókat, gyakran nyitnak be, kopognak, hangoskodnak.

Benn ezalatt tovább folyik a vizsga.

— Mi történik a nyersbőrrel a meleg hatására?

— Megrohad — jön a spártai válasz.

— Próbálja magát választékosabban kifejezni — kéri Balázs elvtárs.

— Megrohad!

A felelet sajnos gyengére sikerült, így csak kettes jegyet érdemel. A jegy tulajdonosa kicsit elkeseredve megy kifelé. Nos, majd máskor jobban sikerül. Azt hiszen, felesleges megkérdezni, elégedett-e az osztályzatával.

A következő felelő egy kislány, Pásztor Margit.

A perzsaszőnyegről felel, Nos, hol van a csomó? — kérdezi Balázs elvtárs.

— Azt levágják.

— Tudja mit, ne vágja le.

Végül is eldőlt, hogy hol és mit kell levágni. Sajnos Pásztor Margit levágása nyomán a perzsaszőnyeg alkotó elemeire esett volna széjjel... és a felelet így folyik tovább. A jegyet már nem tudjuk megvárni, még több vizsgát meg kell látogatnunk. De az eddiekből leszűrhető, hogy az anyag elég nagy és nehéz. Sok apró dolgot kellett megtanulni. Olyat, ami komoly felkészültséget igénylő technológiai folyamatok megértését is megköveteli. Viszont a tárgy gyakorlati jelentősége szerintünk több energiáfordítást, több tanulást igényelne.

Az utolsó vizsgán

Az idő elmúlt, s a nemzetközi gazdasági és politikai jöttek — mondja Kömives elvtárs. Ebben a pillanatban késve érkezünk. Tíz óra ötvenkor, amikor Kömives elvtárs szobájába léptünk, és

vita folyt: Eppen rosszkor jöttek — mondja Kömives elvtárs. Ebben a pillanatban született meg egy elégtelen. — I. Sz. sérelmesnek tartja az elégtelent, s a következőket

A folyosón...

Szőkrön László felvétele.

mondja: En nem tanulom meg a neveket és különben is rossz a jegyzet.

— Miért?
A lakonikus válasz: „Mert rossz!”

Ezzel a tiszteletlen magatartással nem sokat javított az elégtelenen, amelyet úgy érdemelt ki, hogy még olyan alapvető dolgokat sem tudott, mint hogy Angliában kétpárt rendszer van, stb.

A következő felelő Czirák Irén.

Két tételét akadozva bár, de jól elmondja. Kömives elvtárs még több kisebb kérdést is tett fel az anyag más részeiből. Ezek igen részletes tudást követeltek. És Irén tudott. Osztályzata: jó.

Ó volt ezen a délelőttön az utolsó vizsgázó ezen a tanszéken.

Ahol elkéstünk

Sajnos a gazdaságtörténelem tanszéken vizsgázókkal már nem találkozunk. Pach elvtárs fogadott, s igen megrökölt, amikor meglátott bennünket, tekintettel arra, hogy melegeben a nagy nyilvánossággal közölheti, hogy a levelezők eddigi privilégiumát, a vizsgákon való meg nem jelenést már a délelőtti hallgatók is kisajátították. Az egyes vizsgákon a vizsgára jelentkezetteknek csak kis százaléka jelenik meg. Ez előreveti az utóvizsgák számának ugrásszerű emelkedését.

A roham véget ért. A jegyek újabb hada kerül az indexekbe. Ma ismét számot adtunk eddig végzett munkánk egy részéről. Hogy milyen eredménnyel, ez mindig csak rajtunk, hallgatókon múlik.

Mindenkinek további jó, sikeres és eredményes vizsgákat kívánunk: Fráter — Sári — Palánkai — Szabó — Fodor.

Magolnak?

Itt a félév s mi lát' ez a varázsszó, azok, akik nagy lelkeséggel meg-melynek hallatára ki nyugalommal utó-kapjuk szokások többben ájultan rogy-vizsgáznak, vagy év végi ajándékunknak össze, mások bukdácsolnak, mert ők „csak egyszer olvassák el” és megvetően mutogatnak néhány társuk felé, akik már egy „ugyan”, majd csak hónappal vizsgaidőre”, melyek megédesítik majd az egyetem hétköznapi szivárságát. Am az előkészületek külön-külön, akik utlizás, mozilátogatás, udvarlás és egyéb fontos elfoglaltságok közötti szünetben felfigyelnek rájuk.

„csak most ússzam meg”, kezdettel, a nem az ún. „magolók” jövöre vonatkozó kat” illeti. Az állan-mos igéretekkkel, melynek csábítja a Jószerencsét, mondván, hogy: „a jövő félévtől fo-tanulók, nem rájuk lyamatosan tanulni a „hülyék”, ahogy egyetemeszte becé-lyamatos tanu-zik őket, hanem

Magolnak? Minden elismerésünk ezen bátor harcosoké, akik haláltmegvető bátorsággal vetik magukat a vizsgáztató karmai közé — de engedéssé meg, hogy a büvészmutatványokat, a circusos profiljába tartozóknak tekintsük és az egyetemen becsüljük inkább azokat, akik azért jöttek ide, hogy tanuljanak.

Jakab

Jegyzet-sajtóhiba pályázat

A Jogi Ismeretek II. jegyzetben olvastuk: Nem kielégítő az eljárás közvetlensége, ami alatt azt értjük, hogy a határozathozó személy közvetlen tapasztalatból, nyomásokból alakítson képet magának az ügyről. Nem értjük. Milyen „nyomásról” van szó.

A gazdaságföldrajz tanszék által kiadott Általános Gazdasági Földrajz (javított utánnyomás 1959) jegyzet 23-ik oldalán olvashatjuk a következő mondatot: „...a Nap bolygóival együtt a puskagolyó sebességével (30 km/sec.) száguld a Herkules csillagkép felé”.

Ha készítenének egy olyan puskát, melynek golyói 30 km/sec. sebességgel haladnak, akkor azt az amerikai hadsereg biztos megszerezné, hogy végre utolérje a Szovjetunió által felbocsátott mesterséges bolygót. (A puskagolyó sebessége: 7—800 m/sec.)

...Szőrmés bőrök céljaira ezenkívül még a macska és számos vadonélő állat bőre, mint a medve, pézsmapatkány, vakond, mókus, görény, hörcsög, nyest, hód, róka HÜLLÖK stb. felhasználásra kerül.

(Pedig úgy tudjuk, hogy a hüllők annak ellenére, hogy sohasem borotválkoznak, ritkán szőrösek!) (Belker. áruismeret. 18. old.)

...Tekintettel a vér nagyobb bomlékonyságára a DÖG-ÖRÖK gyorsabban romlanak, mint a vágott állatok bőre.

(Dilemmánk: a gyártási folyamat során az ördöket, vagy a bőröket készítik ki?) (Belker áruismeret. 19. old.)

Gyalog a mennyországba

Nem szándékozom a film részletes bírálatát adni, mindössze néhány gondolatra szorítkozom.

Az első Jobb lenne, ha így címeznék: — Felvívógeppel a mennyországból. Mert az alkotók valahonnan onnén, talán egy bárnyfelhő eszpresszóasztala mellől oldották meg mai életünk egy valóban súlyos problémáját. A filmen végigvonul a tájékozatlanság, elnagyoltság. Egy példa. Még oly romantikuslelkű egyetemistákról sem tételezem fel, hogy a legvadabb nyári zápor közepette a Gerbeaud előkertjében csokolóznak. Az igaz, hogy fiatalok bolondság, de ez már uram bocsá, inkább hülyeség. En pl. bizonyára beálltam volna egy kapujába. Megnyugtatom a szerzőket, hogy ott sokkal jobb az ilyesmi.

Egyébként is kissé furcsán ábrázolták az egyetemisták életét, gondolkodását. Hogy nagyon diszkréték voltak a politikai kérdéseknél, nem is rójuk fel. De nem hinnék, ennyire nem törődik nálunk senki a fiatalokkal. Sem a szülők, sem a társadalmi vagy az állami szervek.

Más. Az öreg professzor, amikor találkozik hősünkkel a strandon, többek között ezt

mondja: „Mert a mi rendszerünk olyan, amelyben még egyszer el lehet kezdeni”. Körülbelül így. Ez igaz. Sok, nagyon sok ember bizonyíthatja ezt. Nézzük csak mi volt az a nyomozó, rossz helyzet, melynek a fenti, valóban igazmondás szól. Hősünk ott hagyta a vegyészeti, s inkább, elgondolni is szörnyű, egy külker vállalat szakértői munkakörében dolgozik, már külföldön is járt, minden további nélkül gyönyörű lakást kapott stb. Bizonyos, hogy a neki nem megfelelő pálya, s a vegyészeti csábítása, törést okoz, de a két oldal ilyen szembeállítására durva, sőt sértő, különösen ránk, közgazdászokra, esetleg épp jövődö külkeresekre nézve. Tényleg azt hiszik a film szerzői, hogy a valóságban ez így van?

Megmaradt még az emberben a befejezés bosszantó szírupossága (a csodás találkozás Tiszatánán), a képtelen autóbussz-bicikli szimbólum a végén stb. S ezenkívül néhány kedves kép a Faluszínház közönségéről. De csak ennyi. Nagy kár, hogy egy, a mai fiatalok életéről szóló film után efféle gondolatok maradnak meg az emberben.

(avar)

ÉJJEL-NAPPAL A KÖZÉRT!

Nem tudom, ki nap további részét látta ki, de az én tanulóim Saj-emberi élet eddigi történetében célravezető gyakorlatnak mutatkozott az időbeosztás, azaz hogy nappal dolgozunk, éjjel aludni kell.

Persze, ma, a fejlett technika korában, amikor újításoknak, találmányoknak jogszabály biztosít érvényesülési lehetőséget, az emberek bizonyos körében szinte egyszerűen öltött fel: mi lenne, ha szakmáink a tradíciókkal, s ezután nappal aludnánk, s éjjel maradnánk fenn?

Nem kérem! Én ezt nem találtam ki. Láttam. Sőt, tapasztaltam. Itt, az egyetemen, illetve a hallgatók között. Azt mondják, éjjel jobban lehet tanulni, ezért egyesek reggel 8-tól este 8-ig alszanak, a rik talán a nap-

tárt? Tudniillik (gyengébbek kedvéért) jelenleg 1960-at írunk, s a rádióban a napokban a 2060-as állapotok prognózisában közölték az érdekelteket (a 30-40-50 év múlva születendőikkel), hogy a XXI. században mesterséges nap fogja bevilágítani a pesti utcákat, tehát az éjszakai tanulás is lehetővé teszi majd a szem kötő- és recehártyáinak fokozottabb igénybevétele nélkül.

Es milyen jó lesz akkor, mert nappal is éjjel lesz, és éjjel is nappal — tehát nem lesz se éjjel, se nappal, hanem csak nap — és fel sem vetődik majd a nappali, vagy éjjeli tanulás problémája.

Szegény Közgazdász! Vajon miről fog akkor majd írni? EGRI MARI

Nyugat-berlini egyetem a hidegháború szolgálatában

A nyugat-berlini ügyvezető szabad egyetem rektora nemrégén szükségesnek találta, hogy a hallgatók előtt kijelentse: „a szabad világban élő barátaink kételkedni kezdenek, hogy a Szabad Egyetemen mindig ugyanazok a felfogások uralkodnak-e a szabad világot illetően, amelyet az alapítók vallottak”.

Ezt az egyetemet 1948 novemberében az Adenauer-klika és a nyugati megszálló hatalmak közösen alapították, hogy ilymódon egy olyan intézménnyel rendelkezzenek, amely zavarja a demokratikus építők munkát Németország másik részében.

A nyugatnémet alapítványtevők szövetsége 100 ezer márkával támogatja a Kelet-Európai Intézetet. Az amerikai

Rockefeller-alapítvány 1957-ben 133 000 márkát bocsátott rendelkezésére a „marxizmus tanulmányozására”, helyesebben a marxizmus meghamisítására.

Németországban hiányzott egy olyan intézet — írta 1956-ban egy nyugat-berlini diákújság —, amely egyesítette volna a Kelet kutatását a Kelet tanulmányozásával.

A dollárokat azok a hallgatók és tanárok kapják, akik készek kiszolgálni a NATO-politikát. A többi hallgató szociális helyzete nyomorúságos. A hallgatóknak mindössze 10-15 százaléka részesül 30-200 márkáig terjedő ösztöndíjban. A létminimum pedig 225-250 márká között mozog. A diákok kénytelenek a legkülönbözőbb munkák vállalására, hogy könnyítsenek helyzetükön.

Az utóbi időben mind több és több hallgató érti meg azt, hogy Adenauer atompolitikája nemcsak a szociális helyzetet súlyosbítja, hanem katasztrófához is vezethet. Február havában a hallgatók nagy része más nyugatnémet diákokkal karöltve atomfegyverkezéssel-ellenes kongresszusra követelte a tárgyalásokat az NDK-val és a két német állam konföderációját. Ezért emelte fel a rektor intó szavát.

MÁTRAI KÉPESLAP

Ami bekerült, és ami kimaradt

ÖNKRITIKA HELYETT

Azoknak, akikben netán kételyt hintettünk el a múlt számban közölt elképzelésünkkel, miszerint megírténhet, hogy Szilveszter késik és az év végén itt állunk év vége nélkül örömmel hozzuk tudomására, hogy a fentnevezett nap pontosan megérkezett, programszerűen duhajkodásra ösztökélte a dolgozók széles rétegét, majd átadta helyét. Ujvénnek és az új éveknek. Feltevésünk tehát nem vált be, mint az a szándékunk sem, hogy az elmúlt év utolsó számában friss ötletekkel, kacagtató tréfákkal, szellemes írásokkal szórakoztassuk nem csüggedő olvasóinkat.

Ennek pedig két oka van: 1. ami bekerült és 2. ami kimaradt. Már mint az ú. n. „szines”-be, illetve -ből.

Mindabból ami bekerült, most csak egyet ragadok ki. Illetve hatot: azt a hat fényképet, amely az utolsó oldalon borzolja a gyengébb idegeket. Láttukra eszembe jutott agyonnyalazott történelemkönyvem, ahol is szakértő kézzel és nagy műgonddal igazságos Máttyás királyunk teltkarcsú nejeinek ortzájára bajszot pingáltam (mert már csak neki nem volt az egész könyvben). De e képek láttán felmerült a kérdés is: mit véthettek e szerencsétlenek, hogy ilyen rettenetes büntetésben részesültek, amelyhez képes az egyiptomi tíz csapás nyereségrészesedés utáni bankett. Kerestem-kutattam a lapban erre vonatkozólag felvilágosítást, holmi apró célzást, egy elejtett szót, csak egy betűcskét, de sehol semmi, semmi, semmi. Aztán hirtelen világosság gyűlt az agyamban: igenis, ezek az emberek megérdemlik még ezt a szörnyű büntetést is.

Hiszen ők csinálják a lapot.

Persze, olyan ez az én beszédem mint azé az apróságé, aki így szól egy másik aprósághoz: né mond az, hogy tita, mond ki tittán, hogy: matta. Ami magyarul annyit jelent: én se tudok „macskát” mondani, de korholom a „tita”-beszédűeket. Még magyarábbul: sokat kell még tanulnunk, amíg valóban lapot tudunk csinálni.

Ami pedig kimaradt, arról szó se essék. Beszéljenek maguk az írók, amelyeket alább közlünk. Legfeljebb szóval: a jó írókat ez alkalommal se közöljük. Mert előbb még meg kellene írniuk azokat.

A Közgazdász hírei 1969-ben

A legutóbbi kultúraktivitástervezetelen körül forgott a vita, megszüntessék-e a filmklubot, vagy csak a profilját változtassák meg.

Még mindig nem találták meg a falúság szerkesztőségét.

Egyik ismert tanszéki létszáma 0,5 főre csökkent, mert az adminisztrátor is félálásba ment.

Szociális megfontolásból a számviteli tanszéken elhatározták, hogy „akasztófa” helyett áttérnek a villamosszék-re.

Meghatározták a technológia tanszéken a vizsgarabocsátás feltételeit. Semmiség az egész, csak egy kis házi-

atomreaktort kell összeállítani.

G. I. nyugalmazott tanárszegéd könyvesboltot nyitott a II. emeleten.

Figyelem: „A Ludtálpbetét Készítők Országos Közgyűlése miatt a II. éves pol. gazdaság-történelmi órája a kanzházban lesz.

Szociális segély 1969-ben.

Aki még nem vette át az ingyenes benzínutalványát, elsejéig jelentkezzen Margit néniénél a menzán.

Londoni tudósítónk jelenti: Robinson asszony az általános kari dékáni hivatal engedélyt kéri, hogy elvégezhesse levelező szakon egyetemünket.

CSEPP EK

A Nyelvi Intézetben a következő szöveget olvastuk egy kisebb táblán:

Fontos hirdetmény a nagy táblán!

Kérdésünk: a kisebb táblára hogyan hívták fel a figyelmet?

A Veres Pálné utcai kollégiumban egyetlen hallgató töltötte ki helyesen a népszámlálási kérdőívet. S egy ilyen intellektuel kapott statisztikából közepet.

A „Kölcsönző” kívánságnévkönyvébe J. S. elsőéves külkeres hallgató az alábbi bejegyzést tette:

„Ha lehetséges, szervezzék be Szabó—Nyíró: Elmekörtan című könyvét”.

Bizony, az első szemeszter megviseli az embert!

IGÉRTÜK... CSAK IGÉRTÜK?

Amikor a felvételi vizsgákra megérkeztünk, minden vágyunk az volt, hogy felvegyenek bennünket az egyetemre.

Akkor a felvételi vizsgák idején olyan sok kiváló emberrel találkoztam, hogy melletük nekem csak a kisebbé érzésem nőtt. Mindenki DISZ-, KISZ-titkár színjátzó és karénekes, kulturinstructor és sportfelelős volt, de sorolhatnám még tovább is, csak tovább kellene nézni az annakidején kitöltött kérdőíveket.

Hol vannak ma ezek az elvtársak? A nagyszámú első éves hallgatók közé egyiket sem vették fel? Nem hiszem, hogy így lenne.

Csodálatos azonban, hogy rövid pár hét alatt mindenki elfelejtett mindent és legtöbbször hűzódnak a szerzési, sport, kultúr és egyéb munkáktól.

Ha nem így volna, akkor ma KISZ-alapszervezetekben nem lenne káderhiány, nem lennének problémák kultúrsoportok körül és így tovább.

Mindez nem vet jó fényt az első évfolyam kötelesegerzetére, de különösen a KISZ-tagokéra. Ugy tünik hogy akkor mindent ígértünk és most semmit sem tartunk be.

Nekünk KISZ-tagoknak kell segíteni a kari KISZ-vezetőségeket.

Ne várjuk azt, hogy mindent „mások”, a KISZ csináljon meg helyettünk, hiszen mi magunk vagyunk a KISZ, saját érdekeinkért dolgozunk.

Miért is tapasztalható ez a passzivitás az első évfolyamon? Legtöbbször az elfoglaltságra hivatkoznak: sokat kell tanulnom, most ez, most amaz van, nem érnek rá! Valóban nagy az elfoglaltság. De akkor mit szóljanak azok, akik eddig helyettünk is önfeláldozóan dolgoztak? Ok talán nem elfoglaltság? Minden az idő beosztásától függ. Ha jól osztjuk be az időnket, akkor majd nem kell hűzódni az ilyen feladatok vállalásától.

Lássuk be ezeket a dolgokat, és dolgozzunk mindannyian lelkiismeretesen, aktívan, jókedvvel a KISZ-vezetőség programjának megvalósításáért, mert ez a program nekünk és értünk készült, hogy értelmesebb, szebbé tegye egyetemi éveinket.

Ezt tudnia kell minden elsőévesnek. Tudnia kell azt is, hogy manapság éppen a legnagyobb problémák egyike a mi passzivitásunk.

Be kell bizonyítanunk, hogy ez a már általánossá váló vélemény alaptalan, hogy az első hetek passzivitása, csupán az új és szokatlan környezet hatása volt, és hogy a kérdőíveken nem szépitgettük a valóságot.

Pető János 1/3.

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként
Szerkesztő: a szerkesztő bizottság
Feladós szerkesztő: Bögre Katalin
Szerkesztőség:
Bp. IX., Dimitrov tér 8. III. 381
Telefon 136-850 (138-as mellék)
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Bp. VIII., Blaha Lujza tér 3.
Feladós kiadó: Csollány Ferenc
Nyomatott a Szikra Lapnyomdában